

Η

**ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνήλθε στις 06 Αυγούστου 2021 με την εξής σύνθεση: Ιωάννα θεμελή
- Πρόεδρος, δυνάμει της υπ' αριθμ. 111/2021 Πράξης του Προέδρου της
Αρχής, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου – Εισηγήτρια και Γερασιμούλα-Μαρία
Δρακονταειδή, δυνάμει της από 19.07.2021 Απόφασης της Ολομέλειας
Α.Ε.Π.Π, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 27.06.2021, Προδικαστική Προσφυγή με
Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών
(ΑΕΠΠ) 1302/28.06.2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την
επωνυμία «.....», που εδρεύει στην οδό ....., ... Ν. ....

Κατά της ..... – ..... (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως νόμιμα
εκπροσωπείται.

Της παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο
«.....», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την ανωτέρω Προδικαστική Προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει,
όπως ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 848/15.06.2021 Απόφαση της Οικονομικής
Επιτροπής της ..... (ΑΔΑ: .....) – κατ' αποδοχή του, από 26.05.2021
Πρακτικού της αρμόδιας Επιτροπής Διαγωνισμού - η οποία εκδόθηκε στο
πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με τίτλο:
«ΑΝΟΡΥΞΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ..... - ..... - .....»,
εκτιμώμενης αξίας 108.870,97 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. 24%, με κριτήριο
κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά

μόνο βάσει τιμής – χαμηλότερη τιμή (Κωδικός έργου: ..., ... ΥΠΟΕΡΓΟ, Συστημικός αριθμός Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ: .....).

Με την Παρέμβαση, η παρεμβαίνουσα ζητεί, όπως απορριφθεί καθολοκληρίαν η Προδικαστική Προσφυγή της ανωτέρω προσφεύγουσας και όπως διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία έγινε αποδεκτή η υποβληθείσα Προσφορά της και αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης του υπόψη Διαγωνισμού.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου.

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο**

1. Επειδή, για την άσκηση της Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ. ...., ποσού εξακοσίων ευρώ 600,00€ αναλογούν Παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 27.06.2021, Προδικαστική Προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 1302/28.06.2021, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Α.Ε.Π.Π, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

3. Επειδή, η ως άνω Προδικαστική Προσφυγή στρέφεται κατά πράξης που εκδόθηκε στο πλαίσιο δημόσιου, ανοικτού, ηλεκτρονικού Διαγωνισμού, εκτιμώμενης αξίας 108.870,97 ευρώ (πλέον Φ.Π.Α. 24%), ανώτερου του ορίου που θεσπίζεται στο άρθρο 345 του Ν. 4412/2016 για την καθ' ύλη

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, τροποποιηθείσας της διάταξης, δυνάμει του άρθρου 43 παρ. 4 του Ν. 4487/2017 (Α' 116), δεδομένου ότι η αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία εκκίνησε μετά τις 26.06.2017.

4. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα προσβάλλει την ως άνω πράξη, καθόσον η κατ' αυτής Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη, υπ' αριθμ. 848/15.06.2021 Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής, με Θέμα 8ο Ημερήσιας Διάταξης: «Έγκριση Πρακτικού του ηλεκτρονικού διαγωνισμού με τίτλο: "ΑΝΟΡΥΞΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΕΩΤΡΗΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ..... – ..... – ....." (α.π. 171606)» αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου Διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 18.06.2021.

5. Επειδή, η προσφεύγουσα, που υπέβαλε την με αριθμό 193260 Προσφορά στον εν θέματι Διαγωνισμό, η οποία έγινε δεκτή (2^η σε σειρά μειοδοσίας), θεμελιώνει άμεσο, ενεστώς και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της εξεταζόμενης Προδικαστικής Προσφυγής, με την οποία στρέφεται κατά της αποδοχής της Προσφοράς του ανταγωνιστή της (προσωρινού μειοδότη). Το δε έννομο συμφέρον της για την άσκηση της ως άνω Προδικαστικής Προσφυγής, θεμελιώνεται εν προκειμένω στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον υπόψη Διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς τους (ΕΑ 1216/2006, ΕΑ 512/2002, 517/2001 κλπ).

Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, σύμφωνα με το άρθρο 360 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, καθόσον με την υπ' αριθμ. 848/15.06.2021 Απόφαση του Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής, μη νομίμως έγινε δεκτή η Προσφορά της εταιρίας «.....» και ήδη παρεμβαίνουσας, διότι δεν συμπλήρωσε προσηκόντως το έντυπο Τ.Ε.Υ.Δ και πιο συγκεκριμένα, δεν προαπέδειξε ότι πληροί τα κριτήρια

οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (22.Γ) και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας (22.Δ), ως όφειλε, αφού δεν απάντησε στις σχετικές Ενότητες του Τ.Ε.Υ.Δ, κατά παράβαση του άρθρου 23.1 της Διακήρυξης, όπου ορίζεται ότι: «**23.1.** Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας.».

Β) Όπως ειδικότερα υποστηρίζει η προσφεύγουσα ως προς το έννομο συμφέρον της προς υποβολή της παρούσας Προσφυγής: «ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΙΘΕΜΕΝΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ

Δια της προσβαλλόμενης υπ' αριθ. 848/2021 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του ..... (ΑΔΑ: .....) κρίθηκε ότι τα δικαιολογητικά συμμετοχής που υπέβαλε η πρώτη σε σειρά μειοδοσίας ανταγωνίστρια εταιρεία με την επωνυμία «.....» είναι πλήρη και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διακήρυξης. Ωστόσο, η προσβαλλόμενη έσφαλε υιοθετώντας αυτή την κρίση, διότι από το ΤΕΥΔ που υπέβαλε η ανταγωνίστρια δεν προκύπτει αν πληροί τα κριτήρια του άρθρου 22.Γ και 22.Δ της διακήρυξης, γεγονός που παραβιάζει την αρχή της τυπικότητας και δη τον επιβεβλημένο τρόπο σύνταξης και υποβολής προσφορών που δεσμεύει όλους ανεξαιρέτως τους διαγωνιζομένους. Αυτή δε η ουσιώδης έλλειψη δεν καλύπτεται από άλλες απαντήσεις της ανταγωνίστριας που περιέχονται στο ΤΕΥΔ ή από άλλα έγγραφα που τυχόν προσκομίστηκαν με την προσφορά της (υπό σημείο II). [...] Ωστόσο, αυτό δεν είναι νόμιμο, λόγω των ελλείψεων που παρουσιάζουν τα δικαιολογητικά συμμετοχής της, η δε επιτροπή διαγωνισμού και συνακόλουθα η αναθέτουσα αρχή όφειλε να διαγνώσει την μη ορθή σύνταξη και υποβολή της προσφοράς και την ανυπαρξία προαπόδειξης ορισμένων εκ των

ζητούμενων κρίσιμων ιδιοτήτων και να προβεί κατά δέσμια αρμοδιότητα στην απόρριψη της οικείας προσφοράς. Αν αποκλειστεί η ανταγωνίστρια από τη συνέχεια του διαγωνισμού, θα εξακολουθήσω να έχω έννομη προσδοκία κατακύρωσης του διαγωνισμού υπέρ μου, δεδομένου ότι είναι δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας. Σε περίπτωση μη άσκησης της παρούσας προδικαστικής προσφυγής και μη ευδοκίμησής της, θα υποστώ καίριο οικονομικό και ηθικό πλήγμα, δεδομένου ότι αφενός η μη νόμιμη προσφορά της ανταγωνίστριας δεν θα έχει απορριφθεί και αφετέρου θα μειωθούν σημαντικά οι πιθανότητες κατακύρωσης του διαγωνιστικού αποτελέσματος υπέρ μου. Προκύπτει επομένως η αναγκαία αιτιώδης σχέση μεταξύ των συμφερόντων μου και της ακύρωσης της προσβαλλόμενης, η οποία δικαιολογεί την παραδεκτή άσκηση της παρούσας προσφυγής μου. [...]».

Γ) Προς τεκμηρίωση των σχετικών ισχυρισμών της, η προσφεύγουσα παραπέμπει στις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν τις διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων, στα άρθρα της οικείας Διακήρυξης και στην πάγια νομολογία για την ορθή συμπλήρωση του εντύπου Τ.Ε.Υ.Δ, αναφέροντας σχετικώς τα κάτωθι:

«II. ΜΗ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΕΥΔ - ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΘΕΤΙΚΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ 22.Γ ΚΑΙ 22.Δ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΒΕΒΛΗΜΕΝΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

[...] Ακόμη, κρίνεται παγίως ότι οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη/πρόσκληση [ιδίως η χρήση υποτακτικής έγκλισης και δη του μορίου «να» (παραδείγματος χάριν «να δηλώνεται...», «να προσκομίζεται ...»), αλλά και μεμονωμένες λέξεις (παραδείγματος χάριν «πρέπει», «απαραίτητα», «υποχρεωτικά») γίνεται δεκτό ότι έχουν τη σημασία πως ο σχετικός όρος τίθεται επί ποινή αποκλεισμού (μεταξύ πολλών ΔΕΦΑΘ ΑΝ 203/2021, ΔΕΦΠατρών Ν9/2019, ΑΕΠΠ 19, 67, 82/2019 και 459, 506, 657, 759, 859, 873/2018)] αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣτΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο

ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών [...]

Περαιτέρω, κρίνεται παγίως ότι η αρχή της τυπικότητας διέπει τη συμπλήρωση των εντύπων και τον τρόπο σύνταξης, εν γένει, των προσφορών στα πλαίσια των διαδικασιών διενέργειας των δημοσίων διαγωνισμών και αποσκοπεί στην ύπαρξη διαφάνειας κατά τη διεξαγωγή των διαγωνισμών, στην αποφυγή του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και στην ανάγκη ευχερούς σύγκρισης αυτών μεταξύ τους (ΣτΕ 3084/2008, ΕΑ ΣτΕ 1168/2007, ΕΑ ΣτΕ 816/2007, ΔΕφΘεσ ΑΝ 39/2018, ΔΕφΚομ ΑΝ 1/2018, ΔΕφΧανίων ΑΝ 35/2017). Ο όλος μηχανισμός υποβολής και ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής διέπεται από την αρχή της διαφανούς και αυστηρής διαδικασίας του διαγωνισμού, κατά την οποία η νομιμότητα συμμετοχής προϋποθέτει την εκπλήρωση τυπικών προϋποθέσεων, επιβάλλει δε (η εν λόγω αρχή) τη σύνταξη των προσφορών σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας, όπως αυτές (οι υποδείξεις) εξειδικεύονται στη διακήρυξη. Εξάλλου, η μη συμμόρφωση διαγωνιζομένου προς την απαίτηση υποβολής της προσφοράς του κατά τον οριζόμενο στη διακήρυξη τρόπο καθιστά αυτήν (την προσφορά) απορριπτή, έστω και αν αυτό δεν προβλέπεται ρητά (ΣτΕ 3231/2012, ΕΑ ΣτΕ 488/2013, ΔΕφΑθ ΑΝ 132/2017, ΔΕφΑθ ΑΝ 1082/2012, ΔΕφΑθ 84/2013, ΔΕφίωαν ΑΝ 24/2017). Σε αυτό το συμπέρασμα κατατείνει και το άρθρο 91§1 περίπτωση α' του ν. 4412/2016.

3. Ειδικά ως προς το ΤΕΥΔ κρίνεται παγίως ότι αποτελεί ουσιώδες δικαιολογητικό συμμετοχής στο διαγωνισμό, μη δυνάμενο να υποκατασταθεί από άλλα στοιχεία της προσφοράς διαγωνιζομένου οικονομικού φορέα, μη έχοντα τον αυτό δεσμευτικό χαρακτήρα και ότι οι διαγωνιζόμενοι υποχρεούνται να υποβάλλουν, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς τους το ΤΕΥΔ, νομίμως συμπληρωμένο. Ως εκ τούτου, το εν λόγω έγγραφο, στόχος του οποίου είναι να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος που απορρέει από την απαίτηση προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια επιλογής των υποβαλλόντων προσφορά οικονομικών φορέων, προς διευκόλυνση της διεξαγωγής του διαγωνισμού, δεν δύναται να υποκατασταθεί ούτε από τα αυτοβούλως υποβαλλόμενα δικαιολογητικά και έγγραφα που,

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

κατά τη διακήρυξη, απαιτείται να προσκομιστούν από τους διαγωνιζόμενους σε μεταγενέστερο στάδιο του διαγωνισμού, ήτοι του σταδίου της κατακύρωσης, προς απόδειξη των δηλωθέντων με το ΤΕΥΔ (πρβλ ΕΑ ΣΤΕ 346/2017). Περαιτέρω, οι όποιες ελλείψεις σε σχέση με τα ζητούμενα στη διακήρυξη δεν μπορούν να αναπληρωθούν από την γενική καταφατική απάντηση που δίνεται στην περίπτωση «α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής» του Μέρους IV, ούτε από τη δήλωση περί ακρίβειας και ορθότητας των επικαλούμενων στοιχείων που χωρεί στο Μέρος VI του υποβαλλόμενου αρχείου (μεταξύ πολλών ΔΕΦΑΘ ΑΝ 105/2021, ΔΕΦΤριπ Ν9/2021, ΔΕΦΘεσ ΑΝ 31/2020). Ακόμη, η επίκληση άλλου, πλην του ΤΕΥΔ, εγγράφου δεν θα μπορούσε να θεραπεύσει τη μη ορθή κατά τις ρητές, σαφείς και επί ποινή αποκλεισμού οριζόμενες απαιτήσεις της διακήρυξης, συμπλήρωση του ΤΕΥΔ (ΕΑ ΣΤΕ 163/2020, ΑΕΠΠ 279/2020, 884,885/2019). Ενόψει αυτών, σε συνδυασμό με την αρχή της τυπικότητας που διέπει τη συμπλήρωση εντύπων και τον τρόπο σύνταξης εν γένει προσφορών στο πλαίσιο των διαδικασιών διενέργειας δημοσίων διαγωνισμών (ΣΤΕ 346,184/2017,860,38/2011), η παράλειψη του διαγωνιζόμενου να περιλάβει δηλώσεις, όπως την δήλωση περί πλήρωσης του κριτηρίου τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας ή του κριτηρίου της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, αποτελεί ουσιώδη έλλειψη και καθιστά υποχρεωτική την απόρριψη της προσφοράς του, ανεξαρτήτως του εάν πληρούσε ή μη το οικείο κριτήριο επιλογής. Άλλωστε, σε περίπτωση υποβολής ΤΕΥΔ, το οποίο δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της διακήρυξης, υπό την έννοια ότι δεν περιλαμβάνει ορισμένα από τα προβλεπόμενα σ' αυτήν στοιχεία, η αναθέτουσα αρχή δεν υποχρεούται (και δεν επιτρέπεται) να καλέσει τον διαγωνιζόμενο σε συμπλήρωση αυτού προς κάλυψη των σχετικών ελλείψεων του (μεταξύ πολλών ΕΑ ΣΤΕ 117/2019, 346/2017).

4. Στην επίμαχη περίπτωση, οι κρίσιμες διατάξεις της διακήρυξης ορίζουν τα εξής: «23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που

εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) **πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας .... 3.2** Στον ηλεκτρονικό φάκελο προσφοράς περιέχονται: (α) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» .... **24.2 Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα: - α) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ)**

22.Γ. Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια: Για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει απαιτούνται κατ' ελάχιστον: Απαιτείται ο οικονομικός φορέας να έχει ιδίες καταθέσεις στο τραπεζικό σύστημα ύψους 50.000,00€. Η Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, ορίζεται στα άρθρα 75 και 76 του Ν.4412/2016, όπως ισχύει σήμερα ως ισχύει, ανά κατηγορία της παρούσας Διακήρυξης (άρθρο 21, Δικαιούμενοι συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης σύμβασης). **Σύμφωνα με το άρθρο 51 του Π.Δ. 71 (ΦΕΚ 112 Α/3-07-2019) περί Μητρώων συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (ΜΗ Τ.Ε),** όσον αφορά στα ελάχιστα όρια Οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας ανά τάξη εγγραφής (κριτήριο Α), οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε και δραστηριοποιούνται στην κατηγορία Έργων ΠΡΑΣΙΝΟΥ, θα πρέπει να διαθέτουν κατά την υποβολή της αίτησης, τις ελάχιστες προϋποθέσεις σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 51 του ΠΔ 71/2019.

Ειδικά οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, (υπό το πρίσμα της μεταβατικής περιόδου για την εφαρμογή του νέου ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. σύμφωνα με το Π.Δ. 71/2019 (ΦΕΚ 112/Α/03-07-2019) **δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, και του άρθρου 64 του Π.Δ. 71/2019 (ΦΕΚ 112Α/2019) όπως ισχύει, προσκομίζοντας τα σχετικά δικαιολογητικά.**

22.Δ. Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα: Για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει απαιτούνται κατ' ελάχιστον: Εμπειρία στην υλοποίηση ενός τουλάχιστον έργου ανόρυξης γεώτρησης, ανάλογο της παρούσας, δηλαδή με βάθος 100 m και άνω και διάτρηση Φ 17 1/2", κατά την τελευταία πενταετία, (α) Η τεχνική και επαγγελματική επάρκεια, ορίζεται στα άρθρα 75 και 76 του Ν.4412/2016, όπως ισχύει σήμερα ως ισχύει, ανά κατηγορία της παρούσας Διακήρυξης (άρθρο 21, Δικαιούμενοι συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης σύμβασης). **Για τους οικονομικούς φορείς που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) η τεχνική ικανότητα καλύπτεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Π.Δ. 71/03-07-2019, ανά κατηγορία και τάξη ΜΕΕΠ, αντίστοιχη με την εκτιμώμενη αξία της παρούσας Σύμβασης, (β) Οι αλλοδαπές Εργοληπτικές Επιχειρήσεις που δεν είναι γραμμένες σε επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών θα πρέπει να αποδεικνύουν όσα προβλέπονται στο Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα».**

Εξάλλου, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 4 υποσημείωση της διακήρυξης:
«Από τις 2-5-2019, παρέχεται η νέα ηλεκτρονική υπηρεσία Promitheus ESPDint (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>) που προσφέρει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής σύνταξης και διαχείρισης του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ). Μπορείτε να δείτε τη σχετική ανακοίνωση στη Διαδικτυακή Πύλη του ΕΣΗΔΗΣ www.promitheus.gov.gr. Επισημαίνεται ότι η χρήση της ως άνω υπηρεσίας για τη σύνταξη του ΤΕΥΔ είναι προαιρετική για τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς, καθώς εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να διαμορφώσουν το .doc αρχείο που είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Αρχής στη διαδρομή <http://www.eaadhsy.gr/index.php/category-articles-gia-tousforeis/233-egkrish-toy-typopoihmenoy-entypoy-ypey8ynhs-dhlwshs-teyd-gia-diadikasies-synapshsdhmosias-symvashs-katw-twn-oriwn-twn-odhgion>». [...]
Από τους όρους της εδώ κρίσιμης διακήρυξης και τις διατυπώσεις του πρότυπου ΤΕΥΔ συνάγεται ότι μεταξύ των εγγράφων, τα οποία κάθε συμμετέχων οφείλει να υποβάλει με την προσφορά του, περιλαμβάνεται το ΤΕΥΔ. Από αυτό πρέπει να προκύπτει μεταξύ άλλων ότι ο εκάστοτε

οικονομικός φορέας «πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε» της διακήρυξης. Άρα, η διακήρυξη αξιώνει σαφώς τη συμπλήρωση και θετική απάντηση επί αυτών των ερωτημάτων στο Μέρος IV του ΤΕΥΔ. Αν, αντίθετα, η πλήρωση αυτή δεν δηλώνεται, η αναθέτουσα αρχή οφείλει, εν όψει των αρχών της τυπικότητας, διαφάνειας και δημοσιότητας της διαγωνιστικής διαδικασίας, να απορρίψει την οικεία προσφορά. Αυτό επιβάλλεται όχι μόνο γιατί δεν προαποδεικνύεται η συνδρομή των κρίσιμων ιδιοτήτων στο πρόσωπο του διαγωνιζόμενου, αλλά και γιατί η προσφορά παραβιάζει τον επιβεβλημένο από τη διακήρυξη τρόπο σύνταξης και υποβολής προσφοράς που δεσμεύει όλους ανεξαιρέτως τους διαγωνιζόμενους. Επομένως, τυχόν αποδοχή μιας τέτοιας προσφοράς θα συνιστούσε άνιση μεταχείριση των υποψηφίων αναδοχών, αφού ένας εξ αυτών θα απαλλασσόταν αδικαιολόγητα (αφού καμιά σχετική εξαίρεση δεν περιλαμβάνεται στη διακήρυξη) από μια υποχρέωση που βαρύνει όλους τους υπόλοιπους. [...]

Δ) Ειδικά σε σχέση με την Προσφορά της καθής η Προσφυγή, η προσφεύγουσα εργοληπτική επιχείρηση αναφέρει τα εξής: «Στην εξεταζόμενη περίπτωση, η ανταγωνίστρια «.....» υπέβαλε ΤΕΥΔ, χωρίς να έχει συμπληρώσει το Μέρος IV προσηκόντως. Συγκεκριμένα, δεν απάντησε, πολλώ δε μάλλον θετικά όπως απαιτείται, στο ερώτημα αν πληροί πράγματι τα κριτήρια 22.Γ και 22.Δ της διακήρυξης, δηλαδή τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τα κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας. Κατά τούτο, το υποβληθέν ΤΕΥΔ δεν συντάχθηκε σύμφωνα με τους όρους και τις απαιτήσεις της διακήρυξης και βέβαια δεν προαποδείχθηκε η εκ μέρους της ανταγωνίστριας πλήρωσης των κρίσιμων κριτηρίων επιλογής στο πρόσωπό της. Αυτό το συμπέρασμα επιρρωνύεται από δύο σημεία του ίδιου του ΤΕΥΔ που υπέβαλε η ανταγωνίστρια:

(1) η ανταγωνίστρια απάντησε αρνητικά στο ερώτημα του Μέρους II παράγραφος δ' του ΤΕΥΔ: «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;». Στη συνέχεια του εν λόγω πεδίου του ΤΕΥΔ αναφέρεται ότι: « Εάν όχι: Επιπροσθέτως συμπληρώστε τις πληροφορίες που λείπουν στο μέρος IV, ενότητες Α, Β, Γ, ή Δ κατά περίπτωση

ΜΟΝΟ εφόσον αυτό απαιτείται στην σχετική διακήρυξη ή στα έγγραφα της σύμβασης: ...» και (2) Στο Μέρος IV στην παράγραφο α' με τίτλο «Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής» ορίζεται ότι: «Ο οικονομικός φορέας πρέπει να συμπληρώσει αυτό το πεδίο μόνο στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχει δηλώσει στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στην διακήρυξη, ότι ο οικονομικός φορέας μπορεί να συμπληρώσει μόνο την Ενότητα α του Μέρους IV χωρίς να υποχρεούται να συμπληρώσει οποιαδήποτε άλλη ενότητα του Μέρους IV».

Άρα και βάσει των ανωτέρω η ανταγωνίστρια όφειλε να είχε απαντήσει και θετικά με το υποβληθέν ΤΕΥΔ της για το αν πληροί τα κριτήρια επιλογής των άρθρων 22.Γ και 22.Δ. της διακήρυξης. Ακόμη, αν και εν προκειμένω είναι, κατά τη γνώμη μου, νομικά αδιάφορο (από τη στιγμή που τα οικεία πεδία του ΤΕΥΔ δεν απαντήθηκαν καν), σημειώνω ότι η ανταγωνίστρια όφειλε να απαντήσει στα εν λόγω ερωτήματα θετικά και μάλιστα όχι μόνο με παραπομπή στην εγγραφή της στο ΜΕΕΠ, αφού η διακήρυξη απαιτούσε, επιπλέον της εγγραφής στο ΜΕΕΠ, ως προς το μεν κριτήριο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας οι διαγωνιζόμενοι να διαθέτουν τραπεζικές καταθέσεις και ως προς το δε κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας (οι διαγωνιζόμενοι) να έχουν εκτελέσει ένα έργο ανόρυξης γεώτρησης συγκεκριμένων τεχνικών χαρακτηριστικών. Εκ των ανωτέρω, προκύπτουν επομένως αναμφίβολα ουσιώδεις πλημμέλειες του ΤΕΥΔ της ανταγωνίστριας, γεγονός που έπρεπε να οδηγήσει στην απόρριψη της προσφοράς της.

7. Τέλος, σημειώνω ότι οι ανωτέρω ελλείψεις δεν είναι δυνατό να αναπληρωθούν από την γενική καταφατική απάντηση που τυχόν δίνεται από την ανταγωνίστρια στην περίπτωση «α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής» του Μέρους IV ούτε από τη δήλωση περί ακρίβειας και ορθότητας των επικαλούμενων στοιχείων που τυχόν χώρησε στο Μέρος V του ΤΕΥΔ. Και τούτο, πρώτον διότι στη διακήρυξη δεν δηλώνεται ρητώς ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς μπορούν να συμπληρώσουν μόνο την ως άνω γενική ένδειξη και δεν υποχρεούνται να συμπληρώσουν οποιαδήποτε άλλη ενότητα του Μέρους IV.

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

Δεύτερον, διότι η ίδια η διακήρυξη στο άρθρο 23.1 απαιτεί ρητώς τη δήλωση και τη συμπλήρωση του πεδίου που αναφέρεται στην πλήρωση των κριτηρίων των άρθρων 22.Γ και 22.Δ, ενώ σε κάθε περίπτωση, η επίκληση άλλου, πλην του ΤΕΥΔ, εγγράφου δεν θα μπορούσε να θεραπεύσει τη μη ορθή κατά τις ρητές, σαφείς και επί ποινή αποκλεισμού οριζόμενες απαιτήσεις της διακήρυξης, συμπλήρωση του ΤΕΥΔ. [...] Ενόψει των ανωτέρω, τα δικαιολογητικά συμμετοχής της ανταγωνίστριας δεν είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διακήρυξης, και κατά τούτο η προσφορά της είναι απορριπτέα [...]».

6. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 7 του ΠΔ 39/2017, η ασκηθείσα Παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα (06.07.2021), ήτοι, τέσσερις (04) ημέρες μετά την κοινοποίηση της Προδικαστικής Προσφυγής στις 02.07.2021 στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεί δε στην απόρριψη της εν λόγω Προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης Απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η υποβληθείσα προσφορά της και αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης του εν λόγω Διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή.

7. Επειδή, στο άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), παράγραφος 1 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης [...]».

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

8. Επειδή, στο άρθρο 91 («Λόγοι απόρριψης προσφορών») παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «[...] Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...]».

9. Επειδή, στο άρθρο 104 («Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής Οψιγενείς μεταβολές») παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 105».

10. Επειδή, στο άρθρο 23.5. («Δικαιολογητικά Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας του άρθρου 22.Γ») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 31-32), ορίζεται ότι: «Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται:

• **Βεβαίωση από το τραπεζικό σύστημα στην οποία να αναφέρει ότι «ο οικονομικός φορέας έχει ιδίες καταθέσεις στο σύστημα αυτό ύψους 50.000,00€», με ημερομηνία βεβαίωσης μεταγενέστερη της διακήρυξης και πριν την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς.** Η ΜΗ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΚΑΘΙΣΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ (α) για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.Ε.Π: • είτε από τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει • είτε, στην περίπτωση που οι

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ δεν καλύπτονται από τη βεβαίωση εγγραφής, με την υποβολή ενός ή περισσότερων από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος XII (Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής) του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα. Σε κάθε περίπτωση, η βεβαίωση εγγραφής μπορεί να υποβάλλεται για την απόδειξη μόνο ορισμένων απαιτήσεων οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας του άρθρου 22.Γ, ενώ για την απόδειξη των λοιπών απαιτήσεων μπορούν να προσκομίζονται ένα ή περισσότερα από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος XII του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα, ανάλογα με την τιθέμενη στο άρθρο 22.Γ απαίτηση.

Ειδικά, για την απόδειξη της απαίτησης της μη υπέρβασης των ανώτατων επιτρεπτών ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων: • **με την υποβολή ενημερότητας πτυχίου εν ισχύει** ή • με την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του προσωρινού αναδόχου, συνοδευόμενης από πίνακα όλων των υπό εκτέλεση έργων (είτε ως μεμονωμένος ανάδοχος είτε στο πλαίσιο κοινοπραξίας ή υπεργολαβίας) και αναφορά για το ανεκτέλεστο υπόλοιπο ανά έργο και το συνολικό ανεκτέλεστο, για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν ενημέρωση πτυχίου κατά τις κείμενες διατάξεις (β) Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα, μπορούν να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό 32 εγγραφής, εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 83 ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα και στην παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου. (γ) Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς που δεν είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό από οργανισμούς πιστοποίησης κατά τα ανωτέρω, υποβάλλουν ως δικαιολογητικά ένα ή περισσότερα από τα αποδεικτικά μέσα

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

που προβλέπονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος XII του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα.

11. Επειδή, στο άρθρο 23.6. («Δικαιολογητικά Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας του άρθρου 22.Δ») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 32), ορίζεται ότι: «Η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται: • Για απόδειξη της εμπειρίας θα λαμβάνονται υπόψη περιπτώσεις κατασκευής έργου ανόρυξης γεώτρησης, ανάλογο της παρούσας, δηλαδή με βάθος 100 m και άνω και διάτρηση Φ 17 1/2”, κατά την τελευταία πενταετία, που βεβαιώνονται από επίσημα έγγραφα των αρμοδίων αρχών του εργοδότη **(βεβαίωση καλής εκτέλεσης από την υπηρεσία που παρέλαβε το έργο)**. Η ΜΗ ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΚΑΘΙΣΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ **(α) για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.Ε.Π. • είτε από τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει • είτε, στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Δ δεν καλύπτονται από τη βεβαίωση εγγραφής, με την υποβολή ενός ή περισσότερων από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII (Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής) του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα ανάλογα με την τιθέμενη στο άρθρο 22.Δ απαίτηση και του άρθρου 57 του Π.Δ. 71/2019. Σε κάθε περίπτωση, η βεβαίωση εγγραφής μπορεί να υποβάλλεται για την απόδειξη μόνο ορισμένων απαιτήσεων τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας του άρθρου 22.Δ, ενώ για την απόδειξη των λοιπών απαιτήσεων μπορούν να προσκομίζονται ένα ή περισσότερα από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα. (β) Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα, μπορούν να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό**

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 83 ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα και στην παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου (γ) Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς που δεν είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό από οργανισμούς πιστοποίησης κατά τα ανωτέρω, υποβάλλουν ως δικαιολογητικά ένα ή περισσότερα από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα».

12. Επειδή, στο άρθρο 24 «Περιεχόμενο Φακέλου Προσφοράς» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 34), ορίζεται ότι: «24.1 Η προσφορά των διαγωνιζομένων περιλαμβάνει τους ακόλουθους ηλεκτρονικούς υποφακέλους: (α) υποφάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» (β) υποφάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» σύμφωνα με τα κατωτέρω: 24.2 Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα: - α) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) - β) την εγγύηση συμμετοχής, του άρθρου 15 της παρούσας, - γ) **Τα δικαιολογητικά που ζητούνται στις παραγράφους 23.5 και 23.6 της παρούσας.**».

13. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΣτΕ 3703/2010, ΣτΕ 53/2011, ΕΣ Πράξεις Τμήματος VI 78/2007, 19/2005, 31/2003 κλπ), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (ΣτΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της Διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής, αποτελεί παραβίαση της αρχής

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

της ισότητας των διαγωνιζομένων (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.10.2001, Υπόθεση C19/00 Siac Construcrtion Ltd, σκέψεις 34 και 44· ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54).

14. Επειδή, την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων (σε δημόσιο διαγωνισμό) οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Impresa Lombardini SPA και Mantovani, σκέψη 76 • ΔΕΕ Απόφαση της 14.02.2008, Υπόθεση C-450/06, Varec SA κατά État belge, σκέψη 35 • ΔΕΕ Απόφαση της 21.02.2008, Υπόθεση C-412/04, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 2 • ΔΕΕ Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C-538/07 Assitur Srl, σκέψεις 25 και 26 • ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, Υπόθεση C-549/10, Tomra Systems ASA, Tomra Europe AS κλπ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκέψεις 17 και επόμε.).

15. Επειδή, η αρχή της διαφάνειας, προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως, πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στη Διακήρυξη του Διαγωνισμού ή στη Συγγραφή Υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός έλεγχος του εάν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45· ΔΕΕ, Απόφαση της 12.12.2002, Υπόθεση C-470/99, Universale-Bau, σκέψη 91· ΔΕΕ, Απόφαση της 29.04.2005, Υπόθεση C-496/1999, CAS Succhi di Frutta SpA, σκέψη 111 κλπ).

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

16. Επειδή, οι προσφέροντες πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχειρίσεως, τόσο κατά τον χρόνο που ετοιμάζουν τις προσφορές τους, όσο και κατά τον χρόνο που αυτές αποτιμώνται από την αναθέτουσα αρχή (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54 • ΔΕΕ, Απόφαση της 18.11.1999, Υπόθεση C-275/98, Unitron Scandinavia A/S, σκέψη 31• ΔΕΕ, Απόφαση της 7.12.2000, Υπόθεση C-324/98, Telaustria Verlags GmbH, σκέψη 61 • ΔΕΕ, Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C286/99, Impresa Lombardini SpA, σκέψη 37 • ΔΕΕ, Απόφαση της 19.06.2003, Υπόθεση C-315/01, GAT, σκέψη 73 • ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45 • ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C213/07, Μηχανική, σκέψη 45 • ΔΕΕ, Απόφαση της 12.03.2015, C-538/13, eVigilo, σκέψη 33 • ΔΕΕ, Απόφαση της 06.11.2014, Υπόθεση C 42/13, Cartiera dell' Adda, σκέψη 44 • ΔΕΕ Απόφαση της 24.05.2016, Υπόθεση C-396/14, MT Højgaard A/S, Züblin A/S, σκέψη 37 κλπ).

17. Επειδή, ο όλος μηχανισμός υποβολής και ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, δηλαδή της διαφανούς και αυστηρής διαδικασίας του Διαγωνισμού, κατά την οποία η νομιμότητα συμμετοχής προϋποθέτει την εκπλήρωση τυπικών προϋποθέσεων. Άλλωστε οι απαραίτητες ικανότητες των υποψηφίων αποδεικνύονται με την προσκόμιση δικαιολογητικών που ορίζονται από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή.

18. Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των ελάχιστων όρων συμμετοχής που διέπουν την διαδικασία σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, κατά το πνεύμα, τόσο της ενωσιακής, όσο και της εθνικής νομοθεσίας, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και στοιχεία (πρβλ. ΣτΕ 5022/2012), προκειμένου να συμμετάσχει νομίμως στον Διαγωνισμό. Η παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των Αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (Ολομ. ΣτΕ 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες Προσφορές τους (ΕλΣυν 1949/2009 Τμήμα VI, ΕλΣυν Πράξη 115/2008 Τμήμα VI, ΕλΣυν Πράξη 10/2008 Τμήμα VI, ΕλΣυν Πράξη 22/2005 Τμήμα VI). Ομοίως, η υποχρέωση διαφάνειας έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 25 και ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovenko a.s. κλπ, σκέψη 25 και περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους, στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 27).

19. Επειδή, δεν είναι νόμιμη η διόρθωση της προσφοράς, όταν έχει ως συνέπεια τη μεταγενέστερη αντικατάσταση/προσκόμιση το πρώτον ουσιώδους εγγράφου, κατά τρόπο ώστε να αίρεται το απαράδεκτο της προσφοράς της αιτούσης (βλ., μεταξύ πολλών, ΕΑ ΣτΕ 117/2019).

20. Επειδή, στην προσβαλλόμενη Απόφαση της Ο.Ε της οικείας αναθέτουσας αρχής αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «[...] Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου για το σύνολο των διαγωνιζομένων, η Επιτροπή διαγωνισμού συνέχισε την διαδικασία με τις προσφορές των διαγωνιζόμενων τις οποίες έκρινε παραδεκτές. Έτσι, ο τελικός πίνακας κατάταξης κατά σειρά μειοδοσίας διαμορφώνεται ως εξής: ΠΙΝΑΚΑΣ-2, ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΜΕΙΟΔΟΣΙΑΣ ΤΕΛΙΚΟΣ

A/A	A/A κατάθεσης	Επωνυμία Προσφέροντα	Ποσοστό
1	192642	.....	21,00%
2	19360	.....	18,00%

Η επιτροπή διαγωνισμού εισηγείται να κατακυρωθεί η σύμβαση στον οικονομικό φορέα: «.....» με αριθμό ΜΕΕΠ: ..., που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά (21,00%), βάσει της τιμής τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας, ανακηρύσσοντας αυτόν ως “προσωρινό ανάδοχο” και υποβάλλει στην Αναθέτουσα Αρχή (Οικονομική Επιτροπή .....) το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, ως “εσωτερικό”, μέσω της λειτουργίας “επικοινωνία” του υποσυστήματος, προς έγκριση. [...].»

21. Επειδή, στην ασκηθείσα Παρέμβασή της, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι: «[...] **Η ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ**

Καθ’ επισκόπηση της προσφυγής η προσφεύγουσα επάγεται (σημείο 6 προσφυγής), ως λόγο απόρριψης της προσφοράς μας, μη προσήκουσα συμπλήρωση του μέρους IV του Τ.Ε.Υ.Δ που υποβάλαμε στο διαγωνισμό. Ειδικότερα, ότι δεν απαντήσαμε καθόλου – πολλώ δε μάλλον θετικά – στο ερώτημα (του Τ.Ε.Υ.Δ) περί πλήρωσης των κριτηρίων οικονομικής και τεχνικής επάρκειας (22.Γ και 22.Δ της διακήρυξης) και, συνεπώς, κατά τούτο, το υποβληθέν Τ.Ε.Υ.Δ μας δεν συντάχθηκε κατά τους όρους της διακήρυξης και δεν προαποδείχθηκε η πλήρωση των ως άνω κριτηρίων στο πρόσωπό μας, ισχυρισμός, η βασιμότητα του οποίου επιρρωνύεται, όπως αναφέρει η προσφεύγουσα, από τις απαντήσεις που δώσαμε σε δύο ερωτήματα του Τ.Ε.Υ.Δ, αφενός σε αυτό του μέρους II παρ. δ’ αφετέρου σε αυτό του μέρους IV παρ. α’. Συνοψίζοντας η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι, οφείλαμε να απαντήσουμε – και δη θετικά - στα ερωτήματα του Τ.Ε.Υ.Δ για τα ως άνω κριτήρια επιλογής καθ’ ο δε μέρος δεν το πράξαμε ότι τούτο επάγεται νόμιμος λόγος απόρριψης της προσφοράς μας. Ο ισχυρισμός τούτος τυγχάνει προδήλως απορριπτέος.

Καταρχάς, ως γνωστόν, οι αναθέτουσες αρχές έχουν το νόμιμο δικαίωμα να προσαρμόζουν το Τ.Ε.Υ.Δ στην εκάστοτε διαδικασία σύναψης σύμβασης, διαμορφώνοντάς το, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους (λόγους αποκλεισμού και κριτήρια επιλογής) που περιέχονται στα έγγραφα της σύμβασης (σχετ. ΚΟ 23 Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ). Είναι λοιπόν προφανές, ότι, οι διαγωνιζόμενοι, απαντούν στο Τ.Ε.Υ.Δ, όπως κατά

περιεχόμενο διατίθεται προς συμπλήρωση από την Α.Α, χωρίς υποχρέωση απάντησης επί ερωτημάτων που δεν τίθενται σε αυτό.

Στο Τ.Ε.Υ.Δ που εν προκειμένω χορηγήθηκε προς συμπλήρωση δεν είχε περιληφθεί ερώτημα προς απάντηση για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής των άρθρων 22.Γ και 22.Δ της διακήρυξης. Άρα λοιπόν, υπό καμία εκδοχή δεν μπορούσαμε να απαντήσουμε – και δη θετικά – επί των κριτηρίων, αφού, δεν ετίθετο αντίστοιχο ερώτημα. Πράγματι, στο μέρος IV του Τ.Ε.Υ.Δ (που αφορά στα κριτήρια επιλογής) δίδεται ερώτημα γενικής ένδειξης για όλα τα κριτήρια επιλογής στο οποίο απαντήσαμε θετικά. Μετά το ερώτημα αυτό, ακολουθεί μέρος Α που επιγράφεται ως «Καταλληλότητα» στο οποίο το μόνο ερώτημα που τίθεται αφορά στην καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας και μέρος Β για τα πιστοποιητικά ποιότητας και ακολουθούν οι τελικές δηλώσεις. Επ’ αυτών των ερωτημάτων απαντήσαμε. Στο Τ.Ε.Υ.Δ λοιπόν που η Α.Α χορήγησε στους διαγωνιζομένους προς συμπλήρωση και που συμπληρώσαμε δεν εμφοχωρούν, μεταξύ του μέρους Α και Β του κεφαλαίου IV, χωρία – ερωτήματα για τα κριτήρια οικονομικής και τεχνικής καταλληλότητας, διότι, αυτή την επεξεργασία – περιεχόμενο επέλεξε η Α.Α για τους δικούς της λόγους. Ούτε και σε κανένα άλλο σημείο του Τ.Ε.Υ.Δ του διαγωνισμού τίθενται σχετικά ερωτήματα για τα άρθρα 22.Γ και 22.Δ της διακήρυξης. **Με άλλα λόγια η Α.Α δεν αξίωσε την συμπλήρωση πληροφοριών περί των κριτηρίων οικονομικής και τεχνικής καταλληλότητας στο Τ.Ε.Υ.Δ, συνεπώς, τούτη η συμπλήρωση, δεν απαιτείτο από τα έγγραφα της σύμβασης.** Άρα, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος εκκινεί υπό την εσφαλμένη (στην κυριολεξία ανύπαρκτη) ουσιαστική βάση ότι εν προκειμένω το Τ.Ε.Υ.Δ του διαγωνισμού περιελάμβανε ερωτήματα για την συνδρομή των κριτηρίων των άρθρων 22.Γ και 22.Δ της διακήρυξης στα οποία δεν απαντήσαμε (και δη θετικά). Τούτη η εσφαλμένη αντίληψη προφανώς αφετηριάζεται από το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν συμπλήρωσε, ούτε υπέβαλλε το Τ.Ε.Υ.Δ, όπως κατά το ως άνω περιεχόμενο είχε προσαρμοστεί – επεξεργαστεί από την Α.Α, αλλά, συμπλήρωσε και υπέβαλλε Τ.Ε.Υ.Δ όπως η ίδια κατά περιεχόμενο το προσάρμοσε και το συμπλήρωσε.

Πράγματι, εάν γίνει αντιπαραβολή μεταξύ του περιεχομένου του Τ.Ε.Υ.Δ του διαγωνισμού και του περιεχομένου του Τ.Ε.Υ.Δ που υπέβαλε η προσφεύγουσα διαπιστώνεται, ευχερώς, ότι στο τελευταίο, μετά το μέρος Α του κεφαλαίου IV, ακολουθεί μέρος Β για την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και μέρος Γ για την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα με τα αντίστοιχα χωρία – ερωτήματα. Το μέρος του Τ.Ε.Υ.Δ που αφορά στα πιστοποιητικά διασφάλισης επιγράφεται ως μέρος Δ (αντί Β στο επίσημο Τ.Ε.Υ.Δ του διαγωνισμού) και ακολουθούν οι τελικές δηλώσεις. **Είναι λοιπόν προφανές, ότι, το Τ.Ε.Υ.Δ που υπέβαλε η προσφεύγουσα διαφέρει, ουσιωδώς, από το Τ.Ε.Υ.Δ που χορήγησε προς συμπλήρωση η Α.Α, καθώς, στο πρώτο, έχουν περιληφθεί προς απάντηση, προφανώς αυτοβούλως από την προσφεύγουσα, επιπλέον χωρία – ερωτήματα.** Τούτων δοθέντων, από τη στιγμή που συμπληρώσαμε και υποβάλαμε το Τ.Ε.Υ.Δ, όπως κατά περιεχόμενο συντάχθηκε από την Α.Α και όπως αυτή αξίωσε την υποβολή του, δεν συντρέχει κανείς νόμιμος λόγος απόρριψης της προσφοράς μας, καθώς, ως εναργώς γνωρίζει η Αρχή Σας, έκαστος διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλλει μόνο τα ρητώς αξιούμενα από τα έγγραφα της σύμβασης. Συνεπώς, κάθε περί του αντιθέτου ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί.

Προσθέτως λεκτέο ότι, όσον αφορά στον τρόπο απόδειξης των κριτηρίων των άρθρων 22.Γ και 22.Δ της διακήρυξης η Α.Α απαίτησε, όλα τα σχετικά αποδεικτικά μέσα (άρθρα 23.5 και 23.6), να περιληφθούν στον (υπο)φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής μαζί με το Τ.Ε.Υ.Δ και την εγγύηση συμμετοχής. Πράγματι, στο άρθρο 24.2 ο συντάκτης της διακήρυξης ομιλεί ως εξής «24.2 Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα: α) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), β) την εγγύηση συμμετοχής, γ) Τα δικαιολογητικά που ζητούνται στις παραγράφους 23.5 και 23.6 της παρούσας.»

Είναι προφανές, ότι, ενόψει της απαίτησης περί πλήρους απόδειξης συνδρομής των δύο ως άνω κριτηρίων, ήδη κατά το στάδιο υποβολής των προσφορών, κάθε απαίτηση – ανάγκη προαπόδειξης παρέλκει, εύλογα λοιπόν

απαλείφθηκαν τα σχετικά χωρία από το Τ.Ε.Υ.Δ. Η εταιρεία μας υπέβαλε τα σχετικά αποδεικτικά μέσα επίκαιρα, άλλωστε, τούτο, δεν αμφισβητείται. Είναι απολύτως εσφαλμένος λοιπόν ο ισχυρισμός ότι η διακήρυξη αξίωνε σαφώς την συμπλήρωση και θετική απάντηση επί των σχετικών ερωτημάτων, καθώς, προκύπτει το ακριβώς αντίθετο, ότι, δηλαδή, η διακήρυξη απαιτούσε ρητώς την πλήρη απόδειξη συνδρομής των κριτηρίων, στο δε Τ.Ε.Υ.Δ είχαν εύλογα, ενόψει της πλήρους αποδείξεως, απαλειφθεί τα σχετικά χωρία. Συνεπώς, κάθε περί του αντιθέτου παράπονο ότι δεν προαποδείχθηκε στο πρόσωπό μας η πλήρωση των ως άνω δύο κριτηρίων τυγχάνει απορριπτέο ως εξόχως αλυσιτελές και αβάσιμο.

Επίσης λεκτέο, ότι, υποβάλαμε στο διαγωνισμό βεβαίωση εγγραφής μας στο Μ.Ε.ΕΠ. Ως ευρέως γνωστό, η βεβαίωση εγγραφής υποβάλλεται για την απόδειξη μόνο ορισμένων απαιτήσεων οικονομικής και τεχνικής – επαγγελματικής ικανότητας. Συνεπώς, για τις λοιπές απαιτήσεις υποβάλλονται τα αποδεικτικά μέσα που η Α.Α αξιώνει και που όπως προελέχθη τα υποβάλαμε κατά την υποβολή της προσφοράς μας. Ειδικότερα, όσον αφορά στην απόδειξη του οικονομικού κριτηρίου η Α.Α απαιτήσε την υποβολή **τραπεζικής βεβαίωσης ιδίων καταθέσεων, ενώ, όσον αφορά στην απόδειξη της εμπειρίας βεβαίωση καλής εκτέλεσης παρόμοιου έργου.** Είναι προφανές, ότι, αυτές οι πληροφορίες δεν αποδεικνύονται από μόνη τη βεβαίωση εγγραφής, συνεπώς, ορθώς απαντήσαμε αρνητικά στο σχετικό ερώτημα του μέρους II παρ. δ' του Τ.Ε.Υ.Δ. και, αντιστοίχως, ενόψει της υποβολής εξ ημών των μέσων απόδειξης των δύο ως άνω κριτηρίων, ορθώς απαντήσαμε καταφατικά στο ερώτημα του μέρους IV παρ. α' περί γενικής ένδειξης για όλα τα κριτήρια επιλογής, ώστε, εν τέλει, οι δύο αυτές απαντήσεις μας, ουδόλως να επιρρωνύουν τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας όπως η ίδια επάγεται, αλλά, τουναντίον, να αποδεικνύουν απόλυτα την συμμόρφωσή μας προς το κανονιστικό πλαίσιο.

Τέλος, έστω και επικουρικά, ενόψει των προβλέψεων του ισχύοντος εν προκειμένω άρθρου 42 ν. 4782/21, στις περιπτώσεις μη συμπλήρωσης ή/και μη ορθής συμπλήρωσης ενός ή περισσότερων πεδίων του Τ.Ε.Υ.Δ εκ μέρους των οικονομικών φορέων, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να

τους καλούν προκειμένου να παράσχουν σχετικές διευκρινίσεις ή να τα συμπληρώσουν, όπως οποιοδήποτε άλλο υποβληθέν, με την προσφορά τους, έγγραφο ή δικαιολογητικό. Στις περιπτώσεις δε, που επίκειται αποκλεισμός προσφέροντα από τη διαδικασία, για λόγους ασάφειας των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς, και, κατά συνέπεια, και του Τ.Ε.Υ.Δ ως τέτοιου, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να ζητούν διευκρινίσεις από τους οικονομικούς φορείς (σχετ. ΚΟ 23 Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ). Στην προκειμένη περίπτωση η αρχή αυτή ευρίσκει την τέλεια εφαρμογή της, διότι, η εταιρεία μας συμπλήρωσε το Τ.Ε.Υ.Δ, όπως κατά περιεχόμενο τούτο είχε προσαρμοστεί – επεξεργαστεί από την Α.Α και είχε διατεθεί προς τους διαγωνιζομένους. Συνεπώς, σε περίπτωση που ήθελε τυχόν προκύψει υποχρέωση απάντησης στο Τ.Ε.Υ.Δ επί της συνδρομής των κριτηρίων επιλογής των άρθρων 22.Γ και 22.Δ της διακήρυξης, τότε, τούτη η παράλειψις δεν μπορεί να καταλογισθεί υπό καμία εκδοχή εις βάρος μας, **διό, η Διοίκηση ήτο αυτή που έπρεπε να εκφραστεί σαφέστερα, με άλλα λόγια, εάν η προαπόδειξις των ως άνω κριτηρίων ήτο υποχρεωτική, τότε, η Α.Α όφειλε να προσαρμόσει – επεξεργαστεί και διαθέσει ανάλογα το περιεχόμενο του Τ.Ε.Υ.Δ του διαγωνισμού, ώστε να περιλάβει και τα σχετικά χωρία, συνεπώς, υφ’ εκατέρω εκδοχή, δεν πρόκειται για πλημμέλεια που αφετηριάζεται στο πρόσωπό μας και ως εκ τούτου δεν μπορεί να επιφέρει αποκλεισμό καλόπιστου διαγωνιζομένου. [...]**».

22. Επειδή, στο, από 12.07.2021, έγγραφο Απόψεων της αναθέτουσας αρχής αναφέρεται, μεταξύ άλλων, σε σχέση με την υπό κρίση Προσφυγή, ότι: «[...] ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ‘.....’»,

Ο οικονομικός φορέας “.....” για την απαίτηση της παραγράφου 24.2, του άρθρου 24 της Διακήρυξης υπέβαλλε ηλεκτρονικά: 1. Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), 2. Εγγυητική Συμμετοχής, και 3. Τα δικαιολογητικά που ζητούνται στις παραγράφους 23.5 και 23.6 της Διακήρυξης. Το ανωτέρω ΤΕΥΔ που υποβλήθηκε ήταν αυτό που διαμορφώθηκε και δημοσιεύθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 2.2 του άρθρου

2 της Διακήρυξης, από την Αναθέτουσα Αρχή προς διευκόλυνση των Οικονομικών Φορέων που συμμετέχουν στην διαδικασία. Το ΤΕΥΔ είναι ορθώς και πλήρως συμπληρωμένο και έγινε αποδεκτό από την επιτροπή μας ως προκαταρκτική απόδειξη ότι: α) ο οικονομικός φορέας δεν βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις του άρθρου 22Α της διακήρυξης και β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 22Β-Ε, όπως ορίζεται στην παράγραφο 23.1 του άρθρου 23 της Διακήρυξης.

Επιπλέον, η αναθέτουσα αρχή πέραν της προκαταρκτικής απόδειξης των κριτηρίων επιλογής με την συμπλήρωση και προσκόμιση του ΤΕΥΔ, ζήτησε στον υποφάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής να προσκομιστούν τα δικαιολογητικά που ζητούνται στις παραγράφους 23.5 και 23.6 της διακήρυξης τα οποία αποδεικνύουν πλήρως ότι ο οικονομικός φορέας πληροί τα κριτήρια των παραγράφων 22Γ και 22Δ. Τα δικαιολογητικά των παραγράφων 23.5 και 23.6 της διακήρυξης που προσκομίστηκαν από τον οικονομικό φορέα «.....» ήταν πλήρη και έγιναν αποδεκτά από την επιτροπή. Για τους ανωτέρω λόγους η προσφορά του οικονομικού φορέα «.....» κρίθηκε ότι πληρούσε όλες τις απαιτήσεις της διακήρυξης και έγινε αποδεκτή. [...]».

23. Επειδή, στις 13.07.2021, η προσφεύγουσα υπέβαλε εμπροθέσμως Υπόμνημα, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, όπου αναφέρει τα κάτωθι: «...Δια του παρόντος υπομνήματος παραθέτω τις θέσεις μου επί του από 12-07-2021 εγγράφου απόψεων της αναθέτουσας αρχής και της από 07-07-2021 ασκηθείσας παρέμβασης.

Η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι δεν όφειλε να απαντήσει στα ερωτήματα του Μέρους IV του ΤΕΥΔ σχετικά με το αν πληροί τα κριτήρια επιλογής, τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τα άρθρα 22.Γ και 22.Δ της διακήρυξης. **Αυτό τον ισχυρισμό τον στηρίζει στο ότι η αναθέτουσα αρχή ανήρτησε δήθεν «υπόδειγμα» ΤΕΥΔ στον ιστότοπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ. Το ίδιο υποστηρίζει και η αναθέτουσα αρχή.** Ωστόσο, όπως εκθέτω και στο σημείο 11.4 της κρινόμενης προσφυγής, η διακήρυξη δεν δίνει καμία εξουσία στην αναθέτουσα αρχή να διαμορφώνει «υπόδειγμα» ΤΕΥΔ, ούτε βέβαια

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

περιλαμβάνει κάποιο τέτοιο υπόδειγμα. Αντιθέτως, με την υπ' αριθμ. 4 υποσημείωση παραπέμπει ρητά ως προς τη συμπλήρωση του ΤΕΥΔ στη Διαδικτυακή Πύλη του ΕΣΗΔΗΣ www.promitheus.gov.gr, η οποία περιλαμβάνει ηλεκτρονική υπηρεσία Promitheus ESPDint (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>). Αυτή η υπηρεσία προσφέρει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής σύνταξης και διαχείρισης του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) από κάθε ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα. Ως εκ τούτου, ο επιμελής και ευλόγως ενημερωμένος συμμετέχων όφειλε να συμπληρώσει το ΤΕΥΔ διαμορφωμένο σύμφωνα με τους όρους του υπό κρίση διαγωνισμού μέσω της προαναφερθείσας διαδικτυακής πύλης. Σημειώνω δε ότι σε κανένα σημείο της η διακήρυξη δεν παραπέμπει στο «υπόδειγμα» που επικαλείται η παρεμβαίνουσα, ούτε βέβαια αυτό έχει ενσωματωθεί στο σώμα της διακήρυξης, έτσι ώστε να μπορεί κανείς να ισχυρισθεί ότι κατέστη αναπόσπαστο μέρος του κανονιστικού πλαισίου του διαγωνισμού που δεσμεύει τους υποψηφίους αναδόχους. Άρα, οι διαγωνιζόμενοι είχαν τη δυνατότητα και την υποχρέωση να συμπληρώσουν το ΤΕΥΔ με τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε να προκύπτει η εκ μέρους τους πλήρωση όλων ανεξαιρέτως των κριτηρίων επιλογής που θέσπισε ως υποχρεωτικά η αναθέτουσα αρχή.

Προς επίρρωση αυτού, υπογραμμίζω ότι η παρεμβαίνουσα, παρά τα όσα υποστηρίζει, επενέβη στο ΤΕΥΔ που ανήρτησε η αναθέτουσα αρχή στον ιστότοπο του διαγωνισμού και συγκεκριμένα στο Μέρος III. Συγκεκριμένα, ενώ το «υπόδειγμα» διατύπωνε την ερώτηση «Υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση εις βάρος του οικονομικού φορέα ....», το ΤΕΥΔ της ανταγωνίστριας αναφέρει «Υπάρχει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση εις βάρος του οικονομικού φορέα ...». Επομένως, η παρεμβαίνουσα γνώριζε πολύ καλά ότι έχει τη δυνατότητα επέμβασης στο ΤΕΥΔ και μάλιστα έκανε χρήση αυτής κατά τα ανωτέρω.

Επί του θέματος προσκομίζω ad hoc δικαστική απόφαση επί πανομοιότυπων πραγματικών περιστατικών και συγκεκριμένα την υπ' αριθμ. Ν11/2020 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πατρών που επικύρωσε την νομιμότητα της υπ' αριθμ. 1411/2019 απόφασης της ΑΕΠΠ, δεχόμενη τα εξής: «12.

Επειδή, με την προσβαλλόμενη απόφασή της, η ΑΕΠΠ αναφερόμενη στις σχετικές διατάξεις της Διακήρυξης και του ν.4412/2016 έκανε δεκτή την προσφυγή του ήδη παρεμβαίνοντος δεχόμενη τα ακόλουθα: Σύμφωνα με τον όρο 23.1 της διακήρυξης οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να δηλώσουν στο ΕΕΕΣ, μεταξύ άλλων, την πλήρωση των κριτηρίων χρηματοοικονομικής επάρκειας, στον δε όρο 22.Γ της διακήρυξης προβλέπεται ρητώς ως απαίτηση χρηματοοικονομικής επάρκειας ότι οι συμμετέχοντες που είναι εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ θα πρέπει να δηλώσουν ότι δεν υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008. Εφόσον, λοιπόν, έχει τεθεί στη διακήρυξη το εν λόγω κριτήριο χρηματοοικονομικής επάρκειας οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να απαντήσουν στο ΕΕΕΣ την πλήρωση ή μη του κριτηρίου. Περαιτέρω, στον όρο 23.5 (α) της διακήρυξης προβλέπεται ειδικώς ότι, για την απαίτηση της μη υπέρβασης των ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, ο προσωρινός ανάδοχος εφόσον αποτελεί εργοληπτική επιχείρηση η οποία δεν διαθέτει ενημερότητα πτυχίου οφείλει να υποβάλει υπεύθυνη δήλωση συνοδευόμενη από πίνακα όλων των υπό εκτέλεση έργων και αναφορά για το ανεκτέλεστο υπόλοιπο ανά έργο και το συνολικό ανεκτέλεστο. Η αναθέτουσα αρχή ανάρτησε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού υπόδειγμα ΕΕΕΣ στο Μέρος IV του οποίου έχει παραλειφθεί εντελώς το τμήμα που αφορά το κριτήριο επιλογής περί χρηματοοικονομικής επάρκειας. Εντούτοις, στον όρο 2.2 της διακήρυξης υπάρχει ρητή παραπομπή στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gr. Ως εκ τούτου, ο επιμελής και ευλόγως ενημερωμένος συμμετέχων όφειλε να συμπληρώσει το ΕΕΕΣ διαμορφωμένο σύμφωνα με τους όρους του υπό κρίση διαγωνισμού μέσω της προβλεπόμενης στον όρο 2.2 της διακήρυξης διαδικτυακής πύλης. Δεδομένου δε ότι στον όρο 22.Γ της διακήρυξης προβλέπονται συγκεκριμένα κριτήρια που αφορούν στην οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια επί ποινή αποκλεισμού η σχετική ενότητα του Μέρους IV του ΕΕΕΣ επ' ουδενί λόγο δεν μπορούσε να απαλειφθεί. Κατόπιν ελέγχου των υποβληθέντων ΕΕΕΣ του παρεμβαίνοντος και του οικονομικού φορέα «   » διαπιστώνεται ότι δεν δηλώνουν ότι δεν

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, ως ρητώς απαιτεί η διακήρυξη, ήτοι την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής που τίθεται στον όρο 22Γ της διακήρυξης. Εντούτοις, ως ευλόγως ενημερωμένοι υποψήφιοι που επιθυμούν να συμμετέχουν σε μια διαγωνιστική διαδικασία και να διεκδικήσουν την ανάληψη μιας δημόσιας σύμβασης, όφειλαν προφανώς να αντιληφθούν την υποχρέωσή τους στο πλαίσιο της υποβληθείσας προσφοράς, της καταρχήν προκαταρκτικής απόδειξης των τιθέμενων ελάχιστων προϋποθέσεων συμμετοχής. Παρά ταύτα, δεν υπέβαλαν ούτε σχετικό διευκρινιστικό ερώτημα στην αναθέτουσα αρχή, ούτε αιτήθηκαν τη χορήγηση υποδείγματος ΕΕΕΣ που να περιλαμβάνει τα προβλεπόμενα από τη διακήρυξη πεδία περί του κριτηρίου χρηματοοικονομικής επάρκειας. Η ως άνω έλλειψη στη συμπλήρωση των ΕΕΕΣ του παρεμβαίνοντος και του διαγωνιζόμενου « » δεν μπορεί να αναπληρωθεί αφενός μεν ούτε από τη δήλωση περί ακρίβειας και ορθότητας των επικαλούμενων στοιχείων που περιλαμβάνεται στο Μέρος V του υποβληθέντος ΕΕΕΣ τους, ούτε από τη γενική δήλωση του Μέρους II περίπτωση δ ότι η εγγραφή στους καταλόγους καλύπτει τα κριτήρια επιλογής, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων. Και τούτο διότι η ίδια η διακήρυξη, στον όρο 22.Γ ορίζει ρητώς ότι απαιτείται η προαπόδειξη της πλήρωσης του κριτηρίου που αναφέρεται στη μη υπέρβαση των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων με τη ρητή δήλωση του υποψηφίου στο ΕΕΕΣ, ως δε απόδειξη της πλήρωσης του κριτηρίου αυτού προβλέπεται στον όρο 23.5 (α) για τους συμμετέχοντες που δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου ή υποβολή με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης υπεύθυνης δήλωσης περί ανεκτέλεστου και όχι η εγγραφή στο ΜΕΕΠ. Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός του παρεμβαίνοντος ότι δεν είναι δυνατόν να αποκλειστεί προσφορά λόγω, είτε μη συμπλήρωσης πεδίου του ΕΕΕΣ, είτε διαμόρφωσης πεδίων στο ΕΕΕΣ με στοιχεία εκτός των όρων της διακήρυξης ερείδεται επί εσφαλμένης προϋπόθεσης, καθώς στους όρους 22.Γ και 23.5 της διακήρυξης προβλέπονται ρητώς κριτήρια επιλογής αναφορικά με την χρηματοοικονομική επάρκεια. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή όφειλε κατά δέσμια αρμοδιότητα να

αποκλείσει τις προσφορές του παρεμβαίνοντος και του διαγωνιζόμενου « » λόγω παράλειψης προαπόδειξης δια του υποβληθέντος ΕΕΕΣ της πλήρωσης του κριτηρίου του όρου 22.Γ της διακήρυξης περί μη υπέρβασης των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων κατά παράβαση των προβλεπόμενων στον όρο 23.1 της διακήρυξης».

Εξάλλου, είναι παντελώς αδιάφορο από νομική σκοπιά το ΤΕΥΔ που υπέβαλα εγώ στο πλαίσιο του επίμαχου διαγωνισμού, αφού τέτοιες αιτιάσεις εκφεύγουν του αντικειμένου της εξεταζόμενης προδικαστικής προσφυγής και δεν μπορούν να εξεταστούν πρωτογενώς επ' ευκαιρία της ασκηθείσας παρέμβασης. Αντίθετη παραδοχή θα συνιστούσε επί της ουσίας διεύρυνση του αντικειμένου της διαφοράς κατά την ενδικοφανή διαδικασία, έτσι όπως αυτό προσδιορίστηκε από τους λόγους της προδικαστικής προσφυγής (μεταξύ πολλών ΣτΕ 1573/2019 - σκέψη 10, ΕΑ ΣτΕ 145/2019 - σκέψεις 9 και 10, ΔΕφΑθ 1145/2020, 756/2020, ΔΕφΠατρών Ν2/2021 - σκέψεις 23 και 25, ΔΕφΠατρών Ν1/2021 - σκέψη 25, ΔΕφΘεσ ΑΝ 8/2020 - σκέψη 9, ΔΕφΠειρ ΑΝ 6/2021- σκέψη 10, ΔΕφΚομ Ν12/2020 - σκέψη 11, ΑΕΠΠ 1350/2020).

Ακόμη, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι η διακήρυξη απαιτούσε μόνο την πλήρη απόδειξη των κρίσιμων κριτηρίων επιλογής και όχι την απάντηση των σχετικών ερωτημάτων του ΤΕΥΔ. Επίσης, υποστηρίζει ότι η πλήρωση των εν λόγω κριτηρίων καλύπτεται από τη βεβαίωση περί εγγραφής της στο ΜΕΕΠ που προσκόμισε. Και αυτός ο ισχυρισμός δεν ευσταθεί, ενόψει του ότι η διακήρυξη απαιτεί σαφώς, πέραν των άλλων, και την συμπλήρωση του ΤΕΥΔ, από το οποίο κατά ρητή πρόβλεψη του άρθρου 23.1 θα πρέπει να προκύπτει «αν πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας». Άρα, η διακήρυξη επιβάλλει την υποβολή ΤΕΥΔ που θα περιλαμβάνει ρητή απάντηση ως προς τα κρίσιμα κριτήρια επιλογής ταυτόχρονα με την υποβολή των λοιπών αποδεικτικών εγγράφων. Επομένως, η υποβολή των αποδεικτικών εγγράφων που επικαλείται η παρεμβαίνουσα καθιερώνεται ως κατ' αρχήν χωριστή και πρόσθετη υποχρέωση των διαγωνιζομένων σε σχέση με την υποχρέωση συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ και δη απάντησης επί των ερωτημάτων σχετικά με τα κριτήρια

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

επιλογής των άρθρων 22.Γ και 22.Δ της διακήρυξης (συναφώς ΔΕΦΑΘ 330/2017, σκέψη 6, ΑΕΠΠ 619/2020).

Σχετικά με την ανάγκη προσήκουσας συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ, ανεξαρτήτως του αν ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος έχει υποβάλει και άλλα αποδεικτικά έγγραφα που αφορούν στο ίδιο ακριβώς κριτήριο επιλογής, παραπέμπω στην υπ' αριθμ. 15/2020 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών που εκδόθηκε επί αίτησης αναστολής και ανέστειλε την εκτέλεση της υπ' αριθμ. 1305/2019 απόφασης της ΑΕΠΠ. Η υπόθεση αφορούσε πραγματικά περιστατικά πανομοιότυπα προς τα εδώ κρίσιμα, η δε κρίση του Δικαστηρίου επικυρώθηκε και σε επίπεδο αίτησης ακύρωσης με την υπ' αριθμ. 1907/2020 απόφασή του. Ειδικότερα, με την απόφαση επί της αίτησης αναστολής κρίθηκε ότι: «7. Επειδή, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή, με την απόφαση 150407/3-10-2019, δέχθηκε την προσφορά της παρεμβαίνουσας, ενώ απέρριψε αυτήν της αιτούσας. Η ΑΕΠΠ, με την προσβαλλόμενη απόφαση δέχθηκε την προδικαστική προσφυγή της αιτούσας κατά της αποφάσεως αυτής και την ακύρωσε κατά το μέρος που αφορά την απόρριψη της προσφοράς της αιτούσας. Αντίθετα, απέρριψε την προσφυγή αυτή, κατά το μέρος που στρεφόταν κατά της αποδοχής της προσφοράς της παρεμβαίνουσας. Ειδικότερα, η αιτούσα, με την εν λόγω προσφυγή της, υποστήριξε, μεταξύ άλλων, ότι η δήλωση στο ΤΕΥΔ της παρεμβαίνουσας [σημείωση «ΟΧΙ» στο οικείο πεδίο] ότι δεν στηρίζεται σε δάνεια εμπειρία για κανένα από τα κριτήρια επιλογής και, επομένως, ούτε για τα κριτήρια της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, όπως ορίζονται στον όρο 2.2.6 της Διακηρύξεως, παρίσταται ανακριβής, αφού από την τεχνική προσφορά της προκύπτει ότι προτίθεται να στηριχθεί στις ικανότητες των τρίτων εξωτερικών συνεργατών της [..., ... και ...] για τους οποίους υπέβαλε σχετικά ΤΕΥΔ, ενώ η πλημμέλεια αυτή του ΤΕΥΔ της προσφοράς της δεν μπορεί να αρθεί νόμιμα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, καθόσον αυτό θα οδηγούσε στην αντικατάσταση αυτού, όσον αφορά το επίμαχο πεδίο (Μέρος ΙΙ, Τμήμα Γ'), με τη διαγραφή της αρνητικής δήλωσης «ΟΧΙ» ως απαντήσεως στο ερώτημα αν προτίθεται να στηριχθεί στις ικανότητες τρίτων, την αναγραφή της αντίθετης)

καταφατικής απαντήσεως "ΝΑΙ" και τη συμπλήρωση για πρώτη φορά των παραπάνω προσώπων ως τρίτων στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται για την ικανοποίηση των κριτηρίων της τεχνικής και επαγγελματικής επάρκειας του όρου 2.2.6 της Διακηρύξεως. Η αναθέτουσα αρχή, με τις απόψεις της επί της προδικαστικής προσφυγής, στις οποίες περιέχεται και συμπληρωματική αιτιολογία της ως άνω αποφάσεώς της [έγγραφο 150607/23-10-2019], υποστήριξε σχετικά ότι, στο ΤΕΥΔ που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα [Μέρος ΙΙ], είναι γεγονός ότι στην αναφορά «περί στήριξης σε ικανότητες άλλων οικονομικών φορέων» έχει απαντήσει αρνητικά, ενώ έχουν υποβληθεί ΤΕΥΔ εξωτερικών συνεργατών της, πράγμα που συνιστά «πρόδηλο σφάλμα» και δεν δικαιολογεί την απόρριψη της προσφοράς της. Η παρεμβαίνουσα, με την από 24-10-2019 παρέμβαση ενώπιον της ΑΕΠΠ, υποστήριξε σχετικά ότι η αρνητική αναφορά περί στήριξης σε ικανότητες τρίτων φορέων, ενώ ήδη έχουν υποβληθεί τα σχετικά ΕΕΕΣ, αποτελεί πρόδηλο σφάλμα, το οποίο δεν επηρεάζει τη διαγωνιστική διαδικασία και, πάντως, δεν υφίσταται υποχρέωση του οικονομικού φορέα να δηλώσει με την προσφορά του ότι στηρίζεται στην ικανότητα τρίτων φορέων για την πλήρωση του κριτηρίου της τεχνικής ικανότητας όταν οι τρίτοι έχουν ήδη υποβάλει ΕΕΕΣ, καθώς και ότι, σε κάθε περίπτωση, βάσει του άρθρου 102 του Ν.4412/2016, η αναθέτουσα αρχή δύναται ή υποχρεούται να καλέσει τους υποψηφίους - στη δεύτερη περίπτωση αν επίκειται, λόγω των ασαφειών των δικαιολογητικών και των εγγράφων, αποκλεισμός του υποψηφίου - για να προβούν σε διευκρινίσεις ως προς την υποβολή των τεχνικών και οικονομικών προσφορών, κάτι που δεν συνέβη στην προκειμένη περίπτωση. Η αιτούσα, με υπόμνημά της προς αντίκρουση των απόψεων και της συμπληρωματικής αιτιολογίας της αναθέτουσας αρχής, υποστήριξε ότι οι οποιεσδήποτε ανακρίβειες του ΤΕΥΔ οδηγούν σε απόρριψη της προσφοράς, γιατί αποτελούν αντιφατικές προτάσεις πληρώσεως των όρων της Διακηρύξεως, που καθιστούν το σύνολο της προσφοράς αόριστο και δεν είναι επιτρεπτή η διόρθωση του ΤΕΥΔ με τη διαδικασία της κλήσεως σε διευκρινίσεις, δεδομένου ότι και αυτό θα συνιστούσε ουσιώδη μεταβολή της προσφοράς, ουσιώδη αλλοίωση αυτής και κατά τούτο άνιση ευνοϊκή μεταχείριση έναντι των άλλων διαγωνιζομένων και, συνεπώς, η αναθέτουσα

αρχή δεν είχε διακριτική ευχέρεια να ερμηνεύσει το ΤΕΥΔ της παρεμβαίνουσας με βάση άλλα στοιχεία της προσφοράς της και να θεωρήσει ότι επρόκειτο για «πρόδηλο σφάλμα» και μάλιστα να το διορθώσει η ίδια ... Η ΑΕΠΠ, με την προσβαλλόμενη απόφαση, απέρριψε τον παραπάνω λόγο της προδικαστικής προσφυγής, κρίνοντας ότι «από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου δικαιολογητικά συμμετοχής- τεχνική προσφορά της παρεμβαίνουσας προκύπτει ότι, ακόμα κι αν πράγματι στο σχετικό πεδίο του ΤΕΥΔ η παρεμβαίνουσα έχει σημειώσει την απάντηση «ΟΧΙ» στο ερώτημα εάν στηρίζεται στις ικανότητες τρίτων οικονομικών φορέων, από το σύνολο των λοιπών εγγράφων του εξεταζόμενου φακέλου συνάγεται με απόλυτη βεβαιότητα η στήριξή της σε τρίτους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι μάλιστα, συνεπείς στο γράμμα του νόμου, έχουν υποβάλλει χωριστά ΤΕΥΔ. Τούτων δοθέντων, γίνεται αντιληπτό ότι η απάντηση «ΟΧΙ» στο σχετικό πεδίο του ΤΕΥΔ οφείλεται σε εκ παραδρομής σφάλμα της παρεμβαίνουσας, το οποίο ως επουσιώδες σφάλμα ουδόλως δύναται να επιφέρει την απόρριψη της προσφοράς της, ευχερώς άλλωστε τούτο θα μπορούσε να διευκρινιστεί κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016» .... 9. Επειδή, ως προς τον παραπάνω λόγο αποκλεισμού της παρεμβαίνουσας, με τα δεδομένα αυτά, η άρση της φερόμενης παραδρομής [«πρόδηλου σφάλματος»] δεν είναι δυνατή με την απλή εναρμόνιση ή αντιπαραβολή δικαιολογητικών ή άλλων εγγράφων, αλλά προϋποθέτει την τροποποίηση/αντικατάσταση του υποβληθέντος από την αιτούσα ΕΕΕΣ, όσον αφορά το επίμαχο πεδίο, με τη δήλωση, για πρώτη φορά και σε αντίθεση με το εν λόγω ΕΕΕΣ, της απαντήσεως «ΝΑΙ» στο οικείο πεδίο. Σύμφωνα, όμως, με τη ρητή διάταξη του άρθρου 102 παρ. 3 του Ν.4412/2016, [στην οποία παραπέμπει η διάταξη της παραγράφου 3.1.1 της Διακηρύξεως], η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση εγγράφων δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση εγγράφων που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης και μάλιστα του ΕΕΕΣ, δηλαδή, του ουσιώδους εκείνου δικαιολογητικού συμμετοχής το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 79 του Ν.4412/2016, επέχει θέση υπεύθυνης δηλώσεως με τις συνέπειες του Ν. 1599/1986 και λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας εκπληρώνει τις

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

προϋποθέσεις συμμετοχής που ορίζονται στην οικεία προκήρυξη και την κείμενη νομοθεσία [πρβλ ΕΑ/ΣτΕ 135/18, 238/19]. Συνεπώς, φαίνεται ότι συντρέχει ο προβλεπόμενος στο άρθρο 91παρ.1β' του Ν.4412/2016 [που επαναλαμβάνεται στην παράγραφο 2.4.6 της Διακηρύξεως] λόγος αποκλεισμού της παρεμβαίνουσας και άρα η αντίθετη κρίση της ΑΕΠΠ δεν φαίνεται νόμιμη».

Ανάλογη κρίση υιοθετεί ορθά και η πρόσφατη υπ' αριθμ. 643, 644, 645 και 646/2021 απόφαση της ΑΕΠΠ. Στη σκέψη 24 αυτής αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι: «Όσον αφορά την τρίτη βάση απόρριψης του τρίτου προσφεύγοντος, ο τελευταίος όπως προκύπτει από την προσφορά του και συνομολογεί με την προσφυγή του, δεν καλύπτει το κριτήριο επιλογής 2.2.5.1.Α μόνος του και άρα, έχει ανάγκη τη στήριξη σε ικανότητες τρίτων για την πλήρωση αυτού, περαιτέρω δε, υποβάλλει ΕΕΕΣ τέτοιων τρίτων και έγγραφα απόδειξης δέσμευσης αυτών. Πλην όμως, στο δικό του ΕΕΕΣ απάντησε αρνητικά στο ερώτημα περί εκ μέρους του στήριξη προς πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, στο ΜΕΡΟΣ ΙΙ ΕΝΟΤΗΤΑ Γ ΕΕΕΣ, δήλωση που ισοδυναμεί με δήλωση ίδιας πλήρωσης εκ του προσφέροντος των κριτηρίων επιλογής. Η έλλειψη τέτοιας θετικής δήλωσης, η οποία δήλωση συνιστά ουσιώδη προϋπόθεση επίκλησης της στήριξης σε τρίτους προς πλήρωση κριτηρίων επιλογής, ως και αντιστρόφως η οικεία αρνητική δήλωση ως προς την εκ του προσφέροντος ίδια πλήρωση, ουδόλως αναπληρώνονται ή μεταβάλλονται από τα ΕΕΕΣ των τρίτων ή τις δηλώσεις ή συμφωνητικά των τρίτων, αφού αυτά δεν αναιρούν την αρνητική σχετική δήλωση. Τυχόν δε δυνατότητα μεταβολής της ως άνω απάντησης δια διευκρίνισης ή το πρώτον κρίσης ως θετικής της αρνητικής ως άνω δήλωσης, πράγμα που θα συνιστούσε ουσιώδη μεταβολή του ΕΕΕΣ, της προσφοράς και του επικαλούμενου τρόπου πλήρωσης κριτηρίων επιλογής. Άρα, κατά τα ανωτέρω, ο τρίτος προσφεύγων δεν πληροί το ως άνω κριτήριο επιλογής 2.2.5.1.Α, μη ληπτέας υπόψη της στήριξης των τρίτων και άρα, είναι αποκλειστέος. Επομένως, η τρίτη βάση αποκλεισμού του τρίτου προσφεύγοντος προκύπτει ως νόμιμη και επομένως, το στρεφόμενο κατά του αποκλεισμού του σκέλος της τρίτης προσφυγής, είναι απορριπτέο».

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

Τέλος, παρά τα όσα αντίθετα υποστηρίζει η παρεμβαίνουσα, οι ελλείψεις του ΤΕΥΔ που υπέβαλε σε σχέση με τα ζητούμενα στη διακήρυξη δεν μπορούν να αναπληρωθούν ούτε από την γενική καταφατική απάντηση που δίνεται στην περίπτωση «α: Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής» του Μέρους IV, ούτε από τη δήλωση περί ακρίβειας και ορθότητας των επικαλούμενων στοιχείων που χωρεί στο Μέρος VI του υποβαλλόμενου αρχείου (μεταξύ πολλών ΔΕφΑΘ ΑΝ 105/2021, ΔΕφΤριπ Ν9/2021, ΔΕφΘεσ ΑΝ 31/2020).

24. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων της εξεταζόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

Καταρχάς, επισημαίνεται ότι, λόγω της αυτοτέλειας των διαγωνιστικών διαδικασιών, αλυσιτελώς προβάλλονται από την προσφεύγουσα Αποφάσεις της Αρχής ή των Δικαστηρίων, που αφορούν σε έτερους Διαγωνισμούς και επομένως, σε όρους εγγράφων διαφορετικής -σε σχέση με την κρινόμενη- σύμβασης.

• Περαιτέρω, από την επισκόπηση του εντύπου Τ.Ε.Υ.Δ. που αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του υπόψη Διαγωνισμού (Συστημικός αριθμός: .....), προκύπτει σαφώς ότι το έντυπο που διαμόρφωσε η οικεία αναθέτουσα αρχή (εφεξής **Πρότυπο Τ.Ε.Υ.Δ**), απαιτεί στο επίμαχο Μέρος IV («Κριτήρια επιλογής») - κατ' επιλογή της οικείας Περιφέρειας - ΜΟΝΟ τη συμπλήρωση της «α: Γενικής ένδειξης για όλα τα κριτήρια επιλογής», που είθισται να ακολουθείται από τη σημείωση ότι: «Ο οικονομικός φορέας πρέπει να συμπληρώσει αυτό το πεδίο μόνο στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας έχει δηλώσει στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή **στα έγγραφα της σύμβασης που αναφέρονται στην διακήρυξη, ότι ο οικονομικός φορέας μπορεί να συμπληρώσει μόνο την Ενότητα α του Μέρους IV χωρίς να υποχρεούται να συμπληρώσει οποιαδήποτε άλλη ενότητα του Μέρους IV: Εκπλήρωση όλων των απαιτούμενων κριτηρίων επιλογής**».

Εν συνεχεία, στο Μέρος IV του Πρότυπου Τ.Ε.Υ.Δ τέθηκαν από την αναθέτουσα αρχή: 1) η Ενότητα «Α: Καταλληλότητα» και 2) η Ενότητα «Β: Συστήματα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης».

Συνεπώς, σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, γίνεται, εν προκειμένω, δεκτός ο ισχυρισμός της παρεμβαίνουσας ότι η οικεία Περιφέρεια, **δεν αξίωσε - ως, άλλωστε, δικαιούτο - τη συμπλήρωση ξεχωριστών/αυτοτελών Ενοτήτων στο Μέρος IV του Τ.Ε.Υ.Δ όσον αφορά στα κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας και οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας**. Ειδικότερα, γίνεται δεκτό ότι οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος ερείδονται επί εσφαλμένης προϋπόθεσης, ότι δηλαδή το Τ.Ε.Υ.Δ του ένδικου Διαγωνισμού (Πρότυπο) περιελάμβανε ερωτήματα για την πλήρωση των κριτηρίων των άρθρων 22.Γ και 22.Δ της Διακήρυξης, στα οποία δήθεν η καθής η Προσφυγή παρέλειψε να απαντήσει (και δη θετικά), με συνέπεια, να μην έχει επέλθει η προαπόδειξή τους και συνεπώς, η εξεταζόμενη Προσφορά να πάσχει ακυρότητας.

Εντούτοις, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η παρεμβαίνουσα (και ουδόλως αντικρούεται από την προσφεύγουσα): *«...Τούτη η εσφαλμένη αντίληψη προφανώς αφετηριάζεται από το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν συμπλήρωσε, ούτε υπέβαλλε το Τ.Ε.Υ.Δ, όπως κατά το ως άνω περιεχόμενο είχε προσαρμοστεί – επεξεργαστεί από την Α.Α, αλλά, συμπλήρωσε και υπέβαλλε Τ.Ε.Υ.Δ όπως η ίδια κατά περιεχόμενο το προσάρμοσε και το συμπλήρωσε...»*. Από την επισκόπηση δε του υποβληθέντος από την προσφεύγουσα Τ.Ε.Υ.Δ. προκύπτει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας διαμόρφωσε αυτοβούλως το επίμαχο Μέρος IV του Τ.Ε.Υ.Δ., αφού πρόσθεσε σε αυτό Ενότητα Β «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» και Ενότητα Γ «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα», παρά το γεγονός ότι η οικεία αναθέτουσα αρχή έθεσε ως υποχρεωτική - σε σχέση με τα κριτήρια των άρ. 22.Γ και 22.Δ της εν θέματι Διακήρυξης - τη συμπλήρωση μόνο της «α. Γενικής ένδειξης για όλα τα κριτήρια επιλογής».

• Περαιτέρω, υπενθυμίζεται ότι στο άρθρο 24.2. της οικείας Διακήρυξης ορίζεται ρητά ότι: «24.2 Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα: α) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), β) την εγγύηση συμμετοχής, γ) **Τα δικαιολογητικά που ζητούνται στις παραγράφους 23.5 και 23.6 της παρούσας.**». Συνεπώς, στην εξεταζόμενη Διακήρυξη

προβλέπεται ρητώς ότι οι υποψήφιοι θα πρέπει να υποβάλλουν μαζί με την Προσφορά τους, τα στοιχεία απόδειξης της πλήρωσης των επίμαχων κριτηρίων επιλογής, ως αυτά ορίζονται στα άρθρα 23.5. («Δικαιολογητικά Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας του άρθρου 22.Γ») και 23.6. («Δικαιολογητικά Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας του άρθρου 22.Δ») αυτής (βλ. σελ. 31-32).

Μάλιστα, λόγω δε της θέσπισης της επίμαχης απαίτησης περί προσκόμισης των ζητούμενων αποδεικτικών μέσων ήδη κατά το στάδιο υποβολής των προσφορών, η καθής η Προσφυγή υπέβαλε (ως προκύπτει από την επισκόπηση της με αριθμό 192642 Προσφοράς της), τη βεβαίωση εγγραφής της στο Μ.Ε.ΕΠ, όπως και την Ενημερότητα πτυχίου της. Επειδή, όμως, η ανωτέρω βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο υποβάλλεται για την απόδειξη ορισμένων μόνο απαιτήσεων οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, η καθής η Προσφυγή, παρότι υπέβαλε Ενημερότητα πτυχίου σε ισχύ, υπέβαλε επιπλέον όσον αφορά στην απόδειξη της οικονομικής της ικανότητας (άρθρο 22.Γ.), τραπεζική βεβαίωση ιδίων καταθέσεων της Τράπεζας Πειραιώς, ως ζητείται στη Διακήρυξη (**άρ. 23.5. σε συνδυασμό με άρ. 24.2.**), ενώ, όσον αφορά στην απόδειξη της τεχνικής της εμπειρίας (άρθρο 22.Δ), υπέβαλε βεβαίωση καλής εκτέλεσης παρόμοιου έργου του Δήμου Σφακίων, ως ζητείται στη Διακήρυξη (**άρ. 23.6. σε συνδυασμό με άρ. 24.2.**).

Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, η παρεμβαίνουσα ορθώς απάντησε: α) καταφατικά («ΝΑΙ») στην Ενότητα «α Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής» του Μέρους IV («Κριτήρια επιλογής») του Τ.Ε.Υ.Δ που υπέβαλε στον ένδικο Διαγωνισμό και β) αρνητικά («ΟΧΙ») **στο ερώτημα δ): «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής» της Ενότητας Α του Μέρους II** («Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα») του Τ.Ε.Υ.Δ που υπέβαλε στον ένδικο Διαγωνισμό.

Για τους ανωτέρω λόγους, απορρίπτονται ως αόριστοι, αναπόδεικτοι και συνεπώς, ως απαράδεκτοι οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, βάσει των οποίων, επειδή στο 23.1. της Διακήρυξης προβλέπεται ότι δια του Τ.Ε.Υ.Δ ζητείται προαπόδειξη πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής που έχουν

καθορισθεί στο άρθρο 22B. – Ε., αυτό συνεπάγεται αυτόματα την υποχρέωση των υποψηφίων προς θέση και εν συνεχεία, προς συμπλήρωση αυτοτελών/ξεχωριστών Ενοτήτων στο σχετικό έντυπο. Και τούτο, διότι η θέση θετικής απάντησης **στην επιλεγείσα από την αναθέτουσα αρχή «α. Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής»**, αρκεί για την προαπόδειξη πλήρωσης των επίμαχων κριτηρίων (22.Γ και 22.Δ), πολλώ δε μάλλον, αφού στην προκείμενη περίπτωση υποβλήθηκε από την παρεμβαίνουσα το σύνολο των ζητούμενων στο άρθρο 24.2. δικαιολογητικών/αποδεικτικών μέσων (Πτυχίο Μ.Ε.ΕΠ, τραπεζική βεβαίωση καταθέσεων άνω των 50.000,00 ευρώ, βεβαίωση καλής εκτέλεσης παρόμοιου έργου κλπ).

Άλλωστε, ως έχει κριθεί νομολογιακά, ενόψει των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των ελάχιστων όρων συμμετοχής που διέπουν τη διαδικασία σύναψης των δημόσιων συμβάσεων, κατά το πνεύμα τόσο της ενωσιακής όσο και της εθνικής νομοθεσίας, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνο τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και στοιχεία για την απόδειξη ιδιότητας κρίσιμης για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό, επομένως, δεν είναι, κατ' αρχήν, νόμιμος ο αποκλεισμός του λόγω μη προσκόμισης διαφορετικών από τα προβλεπόμενα ή και επιπλέον δικαιολογητικών συμμετοχής που απαιτούνται από τη Διακήρυξη ή από διατάξεις, στις οποίες αυτή δεν παραπέμπει ειδικώς ως εφαρμοστέο στο διαγωνισμό δίκαιο (πρβλ. ΣτΕ 632/2010, 1328/2008, ΕΑ ΣτΕ 79/2010).

Επομένως, επειδή στην κρινόμενη υπόθεση συμπληρώθηκε προσηκόντως η «α. Γενική Ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής» του Μέρους IV του Τ.Ε.Υ.Δ και περαιτέρω, ζητήθηκε - σε πρόωρο στάδιο της διαδικασίας - η υποβολή των δικαιολογητικών για την πλήρωση των επίμαχων κριτηρίων επιλογής, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος, σύμφωνα με τους οποίους, κατά παράβαση της αρχής της τυπικότητας και του επιβεβλημένου τρόπου σύνταξης και υποβολής προσφορών, που δεσμεύει όλους ανεξαιρέτως τους διαγωνιζομένους στον ένδικο Διαγωνισμό, η εταιρία «.....» υπέβαλε Τ.Ε.Υ.Δ, από το οποίο δεν προκύπτει εάν πληρούνται τα κριτήρια των

άρθρων 22.Γ και 22.Δ της Διακήρυξης, θα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

- Τέλος, όσον αφορά στον ισχυρισμό του προσφεύγοντος, βάσει του οποίου ο μέσος επιμελής οικονομικός φορέας όφειλε, κατόπιν ανάγνωσης της υπ' αριθμ. 4) διευκρίνισης του άρθρου 2 («Έγγραφα της σύμβασης και τεύχη») της οικείας Διακήρυξης που αφορά στο έντυπο Τ.Ε.Υ.Δ, **να προσθέσει στο έντυπο αυτό αυτοτελείς Ενότητες σχετικά με την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής των άρθρων 22.Γ και 22.Δ, αντίστοιχα** – ως μετ' επιτάσεως υποστηρίζει ο εν λόγω οικονομικός φορέας στην Προσφυγή και στο υποβληθέν Υπόμνημά του – γίνεται δεκτό ότι η επίμαχη παράλειψη συμπλήρωσης των σχετικών Ενοτήτων δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να καταλογισθεί σε βάρος του καλόπιστου παρεμβαίνοντος, αφής στιγμής στο Πρότυπο Τ.Ε.Υ.Δ., ως αναρτήθηκε στο Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ, περιελήφθη μόνο η «α. Γενική Ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής» και τούτο, διότι η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα στην κρινόμενη περίπτωση.

Συνεπώς, στην περίπτωση που η συμπλήρωση αυτοτελών Ενοτήτων για τα επίμαχα κριτήρια ήταν - βάσει της ανωτέρω, υπ' αριθμ. 4) διευκρίνισης που παραπέμπει στη νέα ηλεκτρονική υπηρεσία Promitheus ESPDint (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>) – υποχρεωτική, ως υποστηρίζει ο προσφεύγων, τότε η οικεία αναθέτουσα αρχή όφειλε να προσαρμόσει **ανάλογα το περιεχόμενο του Τ.Ε.Υ.Δ του υπόψη Διαγωνισμού πριν το αναρτήσει στο σύστημα Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ**, ώστε να περιληφθούν σε αυτό οι σχετικές με την τεχνική ικανότητα και την οικονομική επάρκεια Ενότητες, για να καταστεί σαφές σε όλους ανεξαιρέτως τους υποψηφίους, ότι για το παραδεκτό της Προσφοράς τους, θα πρέπει να συμπληρώσουν υποχρεωτικά και τις Ενότητες αυτές. Εξάλλου, στην ανωτέρω, υπ' αριθμ. 4) διευκρίνιση του άρθρου 2 της Διακήρυξης ορίζεται ρητά ότι: *«Επισημαίνεται ότι η χρήση της ως άνω υπηρεσίας για τη σύνταξη του ΤΕΥΔ είναι προαιρετική για τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς, καθώς εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να διαμορφώσουν το .doc αρχείο που είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Αρχής στη διαδρομή [38](http://www.eaadhsy.gr/index.php/category-articles-gia-tous-foreis/233-egkrish-toy-</i></p></div><div data-bbox=)*

tyropoihmenoy-entypoy-yprey8ynhs-dhlwshs-teyd-gia-diadikasiessynapshs»

και ως εκ τούτου, οι σχετικοί ισχυρισμοί του προσφεύγοντος περί υποχρέωσης των υποψηφίων όπως προσθέσουν τις επίμαχες Ενότητες στο Τ.Ε.Υ.Δ, αν και η αναθέτουσα αρχή επέλεξε να ΜΗΝ το πράξει, κρίνονται απορριπτέοι.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι θα ήταν, σε κάθε περίπτωση, άτοπο ένας υποψήφιος οικονομικός φορέας (όπως στην εξεταζόμενη υπόθεση η παρεμβαίνουσα), που πράγματι πληροί τα κριτήρια των άρθρων 22.Γ. και 22.Δ. της εν θέματι Διακήρυξης – **ως εξάλλου, αποδεικνύεται από τα σχετικά αποδεικτικά μέσα που υπέβαλε μαζί με την Προσφορά της, σε συμμόρφωση προς τη σαφή επιταγή του άρθρου 24 («Περιεχόμενο Φακέλου Προσφοράς») παρ. 2 της επίμαχης Διακήρυξης** – να παραλείψει τη συμπλήρωση των επίμαχων Ενοτήτων, εάν η απαίτηση της οικείας συμπλήρωσης είχε καταστεί σαφής από την οικεία αναθέτουσα αρχή μέσω των εγγράφων της σύμβασης, ως αυτά αναρτήθηκαν στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ (Διακήρυξη, Πρότυπο Τ.Ε.Υ.Δ κλπ). Και τούτο, διότι ότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (βλ. ΕφαΘ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, «Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο», Εκδ. θ', σελ. 776, πρβλ., μεταξύ πολλών, και υπ' αριθμ. 728/2019 Απόφαση 7^{ου} Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., Εισηγήτρια: Χρ. Ζαράρη, σκέψη 10 κλπ). Περαιτέρω, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και η υποχρέωση διαφάνειας δεν επιτρέπουν τον αποκλεισμό οικονομικού φορέα από διαδικασία συνάψεως δημοσίας συμβάσεως, λόγω μη τηρήσεως από τον φορέα αυτόν όρου που τυχόν επιδέχεται περαιτέρω ερμηνείας.

Εν όψει των ανωτέρω αναφερόμενων, γίνονται δεκτές οι αιτιάσεις της οικείας Περιφέρειας, κατά τις οποίες: *«Το ΤΕΥΔ είναι ορθώς και πλήρως συμπληρωμένο και έγινε αποδεκτό από την επιτροπή μας ως προκαταρκτική απόδειξη ότι: α) ο οικονομικός φορέας δεν βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις του άρθρου 22Α της διακήρυξης και β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 22Β-Ε, όπως*

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

ορίζεται στην παράγραφο 23.1 του άρθρου 23 της Διακήρυξης.» και ως εκ τούτου, ο μοναδικός λόγος της υπό κρίση Προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

25. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί και αντίστοιχα, θα πρέπει να γίνει δεκτή η ασκηθείσα Παρέμβαση.

26. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να καταπέσει το Παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Δέχεται την Παρέμβαση.

Διατάσσει την κατάπτωση του προσκομισθέντος Παραβόλου, ποσού εξακοσίων ευρώ 600,00€ (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 06 Αυγούστου 2021 και εκδόθηκε στις 26 Αυγούστου 2021, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Ιωάννα Θεμελή

Ελένη Α. Λεπίδα

Αριθμός απόφασης: 1403 /2021

**α/α ως προς την υπογραφή
Χρυσάνθη Ζαράρη**

α/α Β.Γ Ελευθεριάδης